

Láng Zsoltnak, szeretettel

Romániai, magyar, nő (a továbbiakban: romagnő) áll az aragáz előtt, néz ki a nyitott ablakon. Romagnő nagyon tud nézni. Mint a barna éjfél. Mondhatni kevés dolgot tud olyan jól, mint nézni. Igaz, csukott ablakon keresztül még jobban tud. Megejtőbben, szívszorítóbban, líraibban. De most nyitva van az ablak, ugyanis kipurcant a szagelszívó. A férjének hetek óta nincs ideje megjavítani, romagnő pedig nem ért hozzá (pedig romagnő létére igazán mindenhez ért, vagyis épp elég mindenhez). Áll tehát a nyitott ablaknál, mert ki nem állhatja, ha ételszag van a lakásban, azt szeretné, ha mindig virágok, vagy mondjuk Lanco^ome Poème illata lengené be a szobákat,* kinéz az ablakon a szemközi blokkra, amelyet tavaly hőszigeteltek rózsaszínre, és arra gondol, vajon 400 év múlva, amikor az a hőszigetelés rég lemállott, sőt talán már a blokkot is elnyelte az idő feneketlen kútja, vajon boldogabbak lesznek-e az emberek. Még három perc, és az aragázon közben az eredeti durumliszból készült Barilla végképp a laskává válás útjára lép. Romagnő ugyanis évek óta sikertelen, mi több: csupafuccs küzdelmet folytat, hogy családjával megértesse azt a szignifikáns különbséget, azt a napsütötte sávot, ami a villáról majdnem leugró, kacéran, szemtelenül ruganyos pasta al dente, és a tányérba kiplötytyentve azonosmód magába roskadó laska között húzódik. Az anyósa türelmesen végighallgatja, majd kedvesen és megfellebbezhetetlenül azt mondja: Kedves, a laskát rendszeren meg szoktuk főzni. Lehet, hogy mi nem értünk az ilyen modern dolgokhoz, de nem is szeretjük, amikor a laska félig nyers, és recseg a fogunk között. Nem beszélve arról, hogy hogy megdagad a gyomorban. Hát ez nem fog. Rendszeren megfőzi. Még vagy fél órát. Aztán hagyja ázni félórát a saját levében, úgy pont jó lesz. Mint a takony, fintorognak a gyerekek, mire romagnőnek könnyek közt eszébe jut, hogy akkor vajon miért szeretik annyira az anyósa sonkás laskáját. Gépsonka, gépsajt, majonéz, laska. Igaz, az nem Barillából készül, hanem rendes kockás laskából.

Áll az ablaknál, a papucsban kinyújtóztatja lábujjait, melyek addig nyújtózkodnak, amíg papucsot nem érnek, és ír. Úgy értjük, fejben ír. Romagnőnek ugyanis nem az a foglalkozása, hogy ír. Ezzel csak úgy elfoglalkozik, ahogy mondani szokás. A foglalkozása óvónő/ápolónő/tanárnő/gyerekpszichológus/humánérőforrás-menedzser/aromaterapeuta. Csupa segítő foglalkozás. A második gyerek után aztán, ha foglalkozást nem is, de foglalkoztatót váltott: a férje cégénél segít be mint könyvelő, bérszámfejtő, telefonszolgálatos, titkárnő. A nappaliba állított íróasztalnál, tulajdonképpen pongyolában is csinálhatná. Romagnő viszont ragaszkodik a magassarkúhoz és a sötétvörös rúzsához, elvégre mégiscsak egy Kinizsi. Igazi Guerlain, a németországi rokonoktól kapta. A férje németországi rokonaitól, az ő rokonai ugyanis, akik élnek, a legnehezebb időkben sem hagyták el az országot. A sötétvörös Guerlaintól a hangja is egész más a telefonban. Ajkát csücsörítve, nyelvét a szájadlásán picit előretolva, illetve hátra, a torka felé görgetve gurgulázza, bújja, leheli, hány darab tárcsát, ekét, kaszálógépet, fa- és fémhengert, terménydarálót, ágaprítót, rotációskapát, burgonyakipörgető-gépet, permetezőt átvételeztek.

Egyenes, mondhatni méltóságos tartással áll az ablaknál, bár válla picit meggörnyed. Kislánykorában az apja mindig hátbavágta, hogy ne álljon úgy, mint egy kérdőjel. Elvégre mégiscsak egy Kinizsi. Ilyenkor romagnő visszakérdezett, ivel-e vagy ipszilonnal, mire az apja szájonvágta, illetve miután romagnő betöltötte a tízennégyet, megígérte, hogy mindjárt úgy szájonvágja. Elvégre ő is egy Kinizsi volt. Akkor viszont mégiscsak találhattak volna valami jobb nevet neki, romagnőt ugyanis Etelkának is hívják ráadásul. Kinizsi Etelka. Nem csoda, hogy úgy tűnik, mintha állandóan mázsás súlyokat hordozna. Az apjának szertartásosan Etelka, a tornatanárának Kinizsi, a barátnőinek Eta, sőt kicsi Etám, az anyósának Eti, az apósának Etike. A nagyszülei falujában Etika. A gyerekeknek, és egyre inkább a férjének is, nya. Romagnő minden egyes nevét utálja. Engesztelhetetlenül, nekikeseredetten. Fájdalmasan önszevancsarog a lelke, ha meghallja, hogy Etike. Az Etikáról nem is beszélve. Három évvel ezelőtt, amikor beiratkozott az olasz tanfolyamra, első órán sugárzóan bemutatkozott a csoportnak: Chiamatemi Teta. A t-t jól megnyomta, hogy duplának hangozzon, elvégre mégiscsak egy Kinizsi. A fiatal, nyúlánk tanár zavartan nevetgélni kezdett, és elmagyarázta, hogy una tetta, due tette, nőnemű főnév, az anyyi, mint csöcs. Hímnemben viszont un tetto, due tetti, az háztető. Látja, hasonlít. Látta. Nem csoda, hogy utálja minden egyes nevét. Néha eszébe jut egy sor, amelyet valahol olvasott: there is no word tender enough to be your name. Ez nagyon tetszik. Lehet, hogy ez az ő igazi neve. Tender. Mint a gorgonzola.

Amikor az anyósa tegnap felhívta, hogy pénteken inkább ők jönnének át ebédre, változzék még a program, majd mintegy mellékesen hozzátette, jaj, ne csinálj ügyet belőlünk, dobjál össze egy sajtos laskát, azt a gyerekek is szeretik, romagnő tudta, hogy elveszett. Világéletében utálta a sajtos laskát. Nekikeseredetten, engesztelhetetlenül. Egy darabig próbált lázadni, a pénteki családi ebédeknel előadta, hogy a sajtos laska egy barbárság, egy Ersatz, egy zéró, hiszen ki látott itt rendes sajt-kultúrát, ezek a plasztik izék, mondta fintorogva és ajakbiggyesztve (romagnő ajakbiggyeszteni is nagyon tud a Guerlain-rúzsos ajkával, bár mégsem annyira, mint nézni), sajtnak végképp nem nevezhetők. Erre a férje, aki addig a fogát piszkálta, harapósan felnevetett, hogy tenné ő valahova azt a nagy sajt-kultúráját, azt ugyan várhatja, hogy ő kékre-zöldre büszdült szarokat tegyen a szájába, beteg az, aki ilyet ad a gyermeknek. Romagnő sóhajt, amikor ezt a büszdült hallja. Hányszor próbálta a férjét lezenezni ezekről a szavakról, Istenem, de hiába, ha egyszer az anyjától tanulta. Ilyen az anyanyelv, gondolja, csupa büszü. Nem büszdült: penészes, javítja ki. Ja, így a férje, ha meg nem penészes, akkor olyan kemény, mint a beton. De hát a parmezánt meg kell reszelni, mondta romagnő tanárnős hangján (több ilyenje is volt). Hát reszelje a f (a fene – romagnő nem ír le csúnya szavakat, elvégre mégiscsak egy Kinizsi. Nem beszélve arról, hogy romagnő mégiscsak egy romagnő). Én megreszelem, próbálkozik romagnő halkán, reménykedve, lemondón. Megkapod lent a kukában, levittem a szeméttel. Olyan bűdös volt, mint a görény. Romagnő férje nem szokta levinni a szemetet, csak ha nagyon muszáj. Romagnő férje amúgy nem szereti a sajtos laskát, ha pénteken anyóséknál ebédelnek, immel-ámmal eszik belőle, majd otthon nekimegy a hűtőnek, amit két tével mond, és befal fél rúd szalámit. Német szalámit, csak az a jó. De ha ő próbál mondani valamit a gorgonzoláról, csak fintorog. Pedig kétségkívül fintorgásban lábvizet se vihet romagnőnek. Akkor is folyton fintorgott, amikor végre elmentek Olaszországba: Velence csatornaszagú, és tele van zsebtolvajokkal, Róma szemetes, és tele van zsebtolvajokkal, az olaszok hangosak, és minden második zsebtolvaj, egész úton nem evett egy rendeset, a közlekedésük pedig egy agyrém. Bezzeg a németek, ott rend van.

Romagnő sóhajt. Sóhajtani is nagyon tud, legalább annyira, mint nézni ki a csukott ablakon. Olyan sóhajt, hogy beleremegnek a termopán ablakok. Pedig alig hallható, lévén romagnő halkszavú. De micsoda érzéssel sóhajt fel, a legyőzettségnek micsoda, mondhatni veleszületett felismerésével, amely mégsem, a legkevésbé sem beletörődés, elvégre mégiscsak egy Kinizsi, inkább a világlelek villámló belenyilallása. Epifánia. Odateszi a Zepter-edényben felolvasztani a vaját és a gomolyatúrót. A végén reszel rá sajtot is, hogy ne legyen kommentár. Olyan savószerű plasztik trappista-Erszátot, amelyet a férje szokott venni a Kauflandban. Német

sajtot. És amikor a túró sercegni kezd, és a szaga betölti a nappalit, romagynó testén végigfut egy remegés, egész kis rángás, alig látható, csak egy hajfűrtje biccen elő, majd jobb karja elindul és emelkedni kezd, felnyúl a második polcra, és ahogy a fűszerdobozok közt megtalálja, amit keres, olyan fiks, mint a Szabadság nemtője Delacroix képén. Leveszi a fűszerdobozt, megjelenik előtte a kép, ahogy Farczády Írisz művésznő köldökig dekoltáltan a kamerába leheli a tegnapi Vacsoracsatán, ez az én titkos fűszerem, egy csipet a borjúraguba, a hummuszba, a chama masalába, és a vendégek egy beazonosíthatatlanul ismerős, mégis mindenestől ismeretlen világban ébrednek fel. Romagynó szemében merészen gonosz, gonoszul merész fény villan. A pörccögő, nyúlóssá olvadt, német sajttal kevert gomolyatúróra szór egy csipet, csak egy csipet fahéjat. Majd rá egy kis borsot, biztos, ami biztos. Na. Pont jó lesz.

* Romagynó egyetlen ételszaggal tenne kivételt: a gorgonzolával. Mámorosan szolgolná naphosszat. Még a hálósobájába is beengedné. Ráadásul milyen szép neve van: gorgonzola. Majdnem olyan szép, mint a Lanco^{me} Miracle.

Kategória: vers, próza

Denumire autor: Mihálycsa Erika

Látó Szépirodalmi Folyóirat